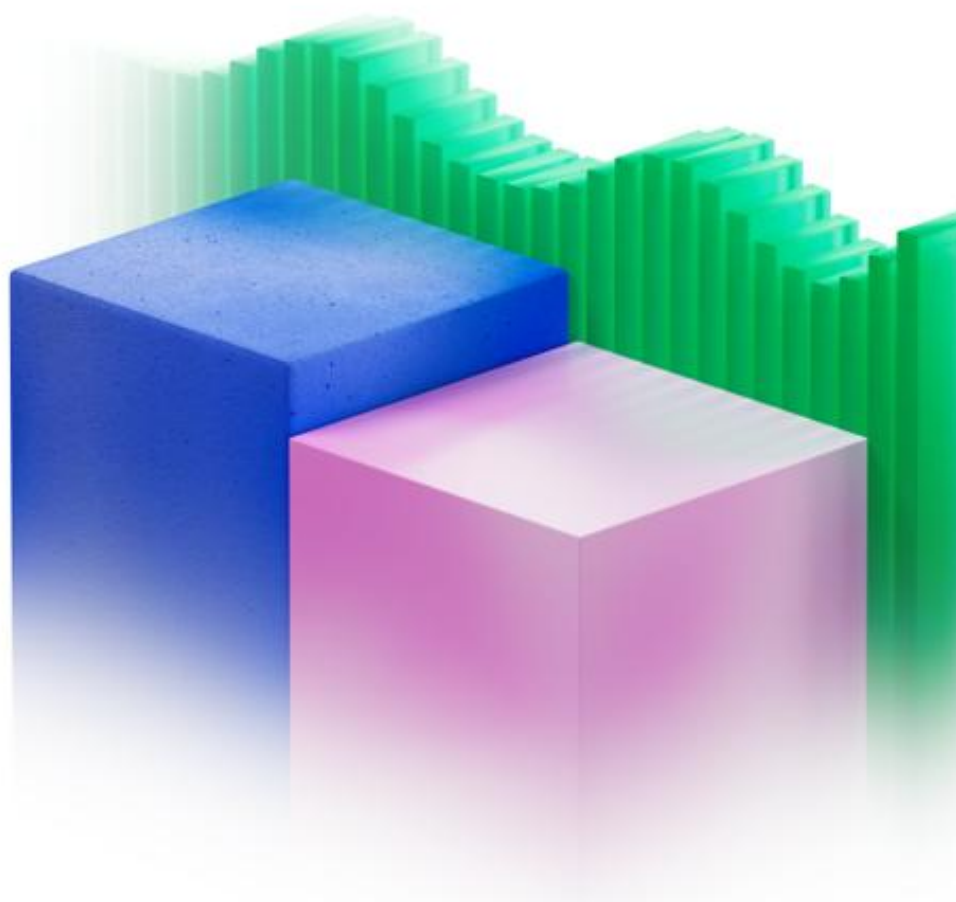

Latent arbetssökande 2024

Arbetskraftsundersökningarna

Latent arbetssökande 2024

Arbetskraftsundersökningarna

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för Social Statistik och
Analys
701 89 Örebro
+46 10-479 00 00

Förfrågningar Charlotta Olofsson
010-479 41 42
charlotta.olofsson@scb.se

Förfrågningar Eyvind Löfgren
010-479 41 09
eyvind.lofgren@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Latent arbetssökande 2024 Arbetskraftsundersökningarna.
Rapport 2025:2.

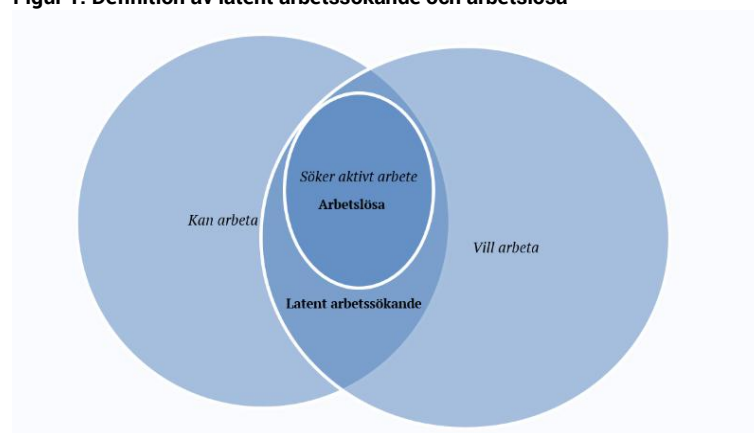
URN:NBN:SE:SCB-2025-AMFTBR2503_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se

Inledning

Ämnet för denna rapport är latent arbetssökande, en grupp som står utanför arbetskraften, trots att de i likhet med arbetslösa både kan och vill arbeta. Det som särskiljer latent arbetssökande från arbetslösa är att den förstnämnda inte aktivt sökt arbete. Anledningen till att de inte sökt arbete kan vara att de inte tror sig ha några möjligheter att få ett arbete. Andra skäl kan vara studier eller sjukdom.

Figur 1. Definition av latent arbetssökande och arbetslösa

Latent arbetssökande anses, trots att de inte aktivt söker arbete, stå nära arbetsmarknaden eftersom de tenderar bli aktiva arbetssökande till exempel vid en konjunkturuppgång (Björklund m.fl., 2014). Denna rapport syftar till att fördjupa förståelsen kring arbetslöshetsmättet i Arbetskraftsundersökningarna (AKU) genom att beskriva omfattning, sammansättning, arbetsutbud och sannolikhet att få jobb bland latent arbetssökande. Utifrån dessa aspekter jämförs även latent arbetssökande mot arbetslösa.

I rapporten framkommer att latent arbetssökande som andel av arbetskraften är hög i Sverige jämfört med de flesta andra EU-länder. Nivån är framför allt hög bland unga, men också bland äldre. I rapporten framkommer dessutom att latent arbetssökande inte utgör en homogen grupp, utan snarare kan delas in i två distinkta kategorier. Den första kategorin består huvudsakligen av unga heltidsstuderande och pensionärer som vill arbeta, men endast i begränsad omfattning. Det kan tolkas som att deras primära sysselsättning – studier respektive pension – begränsar deras vilja att ta på sig mer omfattande arbete. Den andra kategorin, som utgör ungefär en fjärdedel av gruppen latent arbetssökande, omfattar individer i den arbetsföra åldern 25–64 år. Dessa kategoriserar sig främst som långvarigt sjuka eller tillhörande den så kallade "övrigt"-gruppen bland personer som står utanför arbetskraften. Majoriteten av dem hade inte arbetat på över ett år. De flesta önskade dessutom arbeta minst lång deltid, vilket är mer i likhet med den önskade arbetstiden bland arbetslösa.

Slutligen jämförs latent arbetssökandes inträdes- och jobbchans mot övriga personer som står utanför arbetskraften samt mot arbetslösa. Flera internationella studier (bl.a. Ridell och Jones, 2002; 2017; Brandolini m.fl., 2006) har undersökt huruvida det är relevant att dela in personer som står utanför arbetskraften baserat på sökbeteende. Ridell och Jones (2002, 2017) finner att sökbeteendet har betydelse för anknytning till arbetsmarknaden eftersom latent arbetssökande tenderar ha en lägre sannolikhet att få jobb jämfört med arbetslösa, men en högre sannolikhet jämfört med resterande personer som står utanför arbetskraften.

Rapporten visar att jobbchanserna för latent arbetssökande varierar med ålder, önskad arbetstid och framför allt huvudsaklig verksamhet, dvs. huruvida personen är heltidsstuderande, pensionär, långvarigt sjuk eller tillhör övrigt-gruppen. I motsats till ovan nämnda studier finner rapporten inga större likheter mellan latent arbetssökande och arbetslösa då samtliga delgrupper bland latent arbetssökande uppvisar en betydligt lägre jobbchans relativt arbetslösa. Bortsett från pensionärer skiljer sig jobbchansen generellt sett inte heller mellan latent arbetssökande och resterande utanför arbetskraften. Däremot visar rapporten att latent arbetssökande har en större sannolikhet att gå in i arbetskraften jämfört med resterande utanför arbetskraften, vilket tyder på att latent arbetssökande har en något närmare anknytning till arbetsmarknaden.

Definitioner i AKU

AKU är en urvalsundersökning som beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15–74 år. Målpopulationen i AKU är sedan januari 2021 den folkbokförda befolkningen i åldern 15–89 år som bor i privata hushåll. Från och med januari 2021 omfattar månadsurvalet i AKU cirka 17 000 individer i åldrarna 15–89 år. Den statistik som AKU redovisar avser dock i huvudsak befolkningen i åldern 15–74 år. Statistiken som framställs genom AKU är föremål för internationell samordning och bygger på ILO:s konvention över arbetsmarknadsstatistiken. Definitionerna i AKU följer ILO:s rekommendationer och EU:s riktlinjer. AKU:s uppgift om arbetslösa är det officiella arbetslöshetstalet i Sverige.

AKU klassificerar befolkningen efter arbetskraftsstatus sysselsatt, arbetslös och personer ej i arbetskraften. Klassificeringen är hierarkisk i sin uppbyggnad, där sysselsatt prioriteras före arbetslös och därefter personer som står utanför arbetskraften. Bland personer utanför arbetskraften kategoriseras heltidsstuderande först och därefter självupplevd huvudsaklig verksamhet i form av pensionär eller långvarigt sjuk. De som varken är heltidsstuderande eller uppger att de är långvarigt sjuka eller pensionärer hamnar i den så kallade ”övrigt”-gruppen.

Arbetslösa omfattar personer som var utan arbete under referensveckan men som sökt arbete under de senaste fyra veckorna (referensveckan och tre veckor bakåt) och kunde arbeta referensveckan eller börja inom 14 dagar från referensveckans slut. En person anses i AKU ha **sökt** ett arbete om denne gjort något av följande: (1) svarat på en jobbbanners, (2) läst en jobbbanners, (3) lagt upp eller uppdaterat ett CV på nätet, (4) tagit kontakt med någon arbetsgivare direkt, (5) frågat vänner, bekanta eller släktingar om lediga jobb, (6) deltagit på någon jobbmässa för att försöka hitta ett jobb, (7) satt in en annons om att man sökt jobb i tidning, på webbsida eller anslagstavla, (8) tagit kontakt med Arbetsförmedlingens personal för att få hjälp att leta lediga jobb, (9) varit i kontakt med eller skrivit in sig på rekryteringsföretag eller bemanningsföretag, (10) varit på anställningsintervju eller gjort ett test/prov för en anställning, eller (11) gjort förberedelser för att starta eget. Till arbetslösa räknas även personer som har fått ett arbete som börjar inom tre månader, förutsatt att de skulle ha kunnat arbeta referensveckan eller börja inom 14 dagar från referensveckans slut.

Personer definieras som **långtidsarbetslösa** om de varit arbetslösa i en sammanhängande period om minst 27 veckor. Personer som varit arbetslösa kortare tid än 27 veckor benämns **korttidsarbetslösa**.

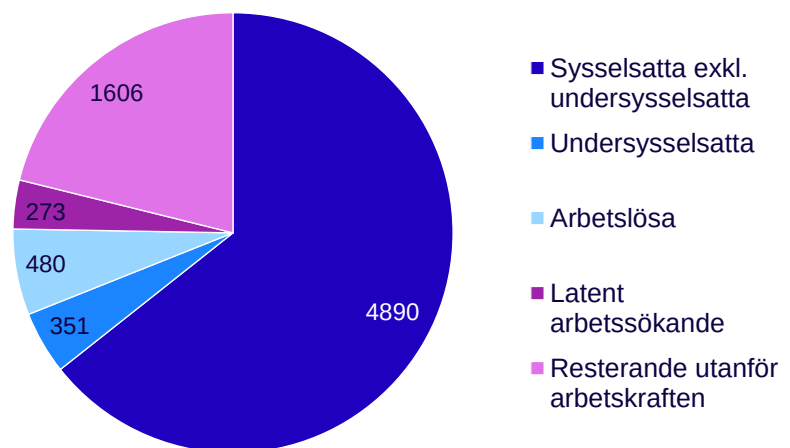
Personer utan arbete som inte sökt ett arbete under de senaste fyra veckorna men som velat och kunnat ta ett arbete räknas inte som arbetslösa utifrån AKU:s definitioner. Dessa redovisas i stället som **latent arbetssökande** under personer ej i arbetskraften men utgör trots det en del av det outnyttjade arbetskraftsutbudet.

Undersysselsatta omfattar personer som är sysselsatta men som arbetar mindre än de skulle vilja göra och som hade kunnat börja arbeta mer under referensveckan eller inom 14 dagar från referensveckans slut. Arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande utgör tillsammans det **outnyttjade arbetskraftsutbudet**.

Omfattning av latent arbetssökande

Latent arbetssökande är personer som vill och kan arbeta men som inte aktivt sökt arbete och därför inte räknas som arbetslösa. De ingår därför inte i arbetskraften men utgör trots det en arbetskraftsreserv och ingår i det outnyttjade arbetskraftsutbudet tillsammans med arbetslösa och undersysselsatta. Under år 2024 uppgick antalet latent arbetssökande 15–74 år till 273 000 personer och utgjorde en fjärdedel av det totala outnyttjade arbetskraftsutbudet räknat i antalet personer.

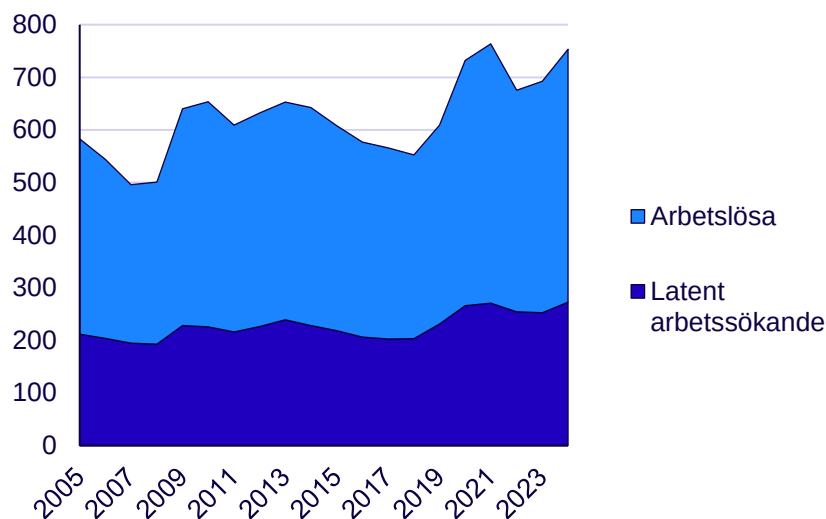
Diagram 1. Befolkningen 15–74 år efter arbetskraftsstatus, år 2024. Tusental.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Blåa färger representerar personer som ingår i arbetskraften och lila färger representerar personer som står utanför arbetskraften.

Latent arbetssökande är förhållandevis många när de sätts i relation till antalet arbetslösa. Diagram 2 visar dessutom att antalet latent arbetssökande tenderar öka när antalet arbetslösa ökar. I litteraturen kallas det för en "discouraged worker"-effekt. Hypotesen är att individen kan låta bli att söka arbete, och därmed bli latent arbetssökande, om det är svårt att få arbete. På motsvarande sätt kommer fler personer tycka det är lönsamt att delta i arbetskraften vid ett förbättrat konjunkturläge, och då gå från att vara latent arbetssökande till att bli arbetslös. Anledningen är att ju bättre det allmänna arbetsmarknadsläget är, dvs. ju fler lediga platser det finns och ju lägre arbetslösheten är, desto större är sannolikheten för att en enskild arbetssökande ska hitta arbete under en viss sökperiod (Björklund m.fl., 2014).

Diagram 2. Latent arbetssökande och arbetslösa 15–74 år, 2005–2024. Tusental.

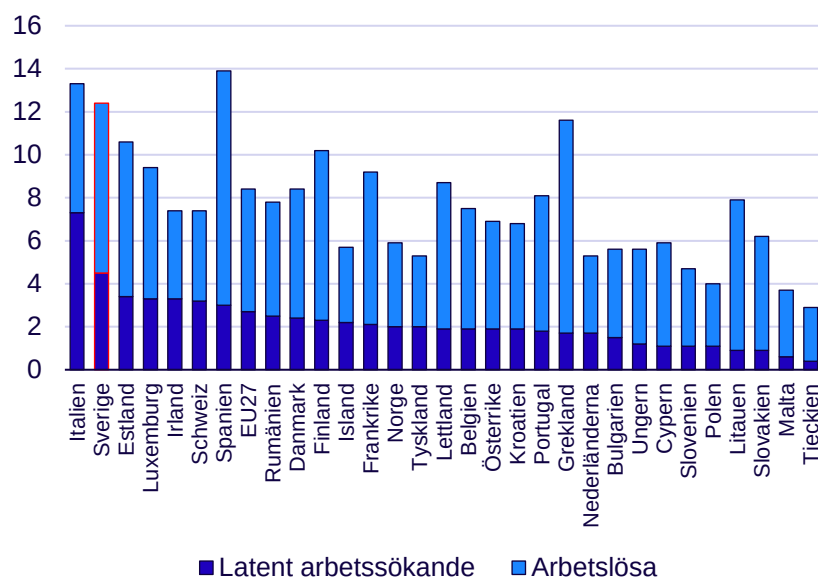

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Korrelationskoefficienten för tidsserierna över åren 2005-2024 är $r(21)=0,924$ ($p<0,0001$), dvs. de är starkt positivt korrelerade. Enligt kvartalsdata 2005kv1-2025kv2 är motsvarande korrelation svagare men positiv: $r(82)=0,441$ ($p<0,001$).

Diagram 3 visar latent arbetssökande samt arbetslösa 15–74 år som andel av den utökade arbetskraften i EU:s 27 medlemsländer samt Norge, Island och Schweiz för året 2024. Den utökade arbetskraften definieras som arbetskraften plus latent arbetssökande och representerar därför den totala tillgängliga arbetskraftspotentialen. Sverige hade en hög andel latent arbetssökande, 4,5 procent jämfört med EU27-genomsnittet på 2,7 procent. Även jämfört med övriga nordiska länder var andelen hög i Sverige. I Finland var exempelvis andelen latent arbetssökande 2,3 procent. Sverige hade samtidigt en hög arbetslöshet. Totalt var det över 12,4 procent av den utökade arbetskraften som var antingen arbetslös eller latent arbetssökande.

Den utökade arbetskraften definieras som arbetskraften plus latent arbetssökande och representerar därför den totala tillgängliga arbetskraftspotentialen.

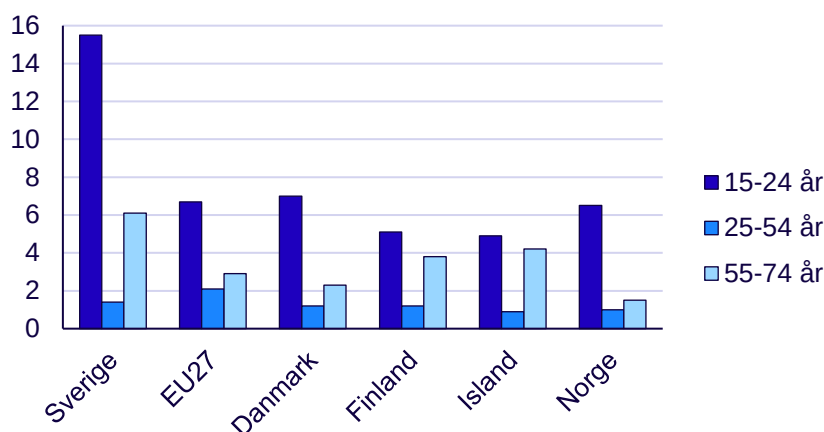
Diagram 3. Latent arbetssökande och arbetslösa 15–74 år, år 2024. Procent.

Källa: Eurostat. Anm. Procent avser andel av summan arbetskraften plus latent arbetssökande.

Det är framför allt bland unga, men också bland äldre, som Sverige hade en hög nivå av latent arbetssökande jämfört med andra länder. I Sverige var andelen latent arbetssökande bland unga 15–24 år mer än dubbelt så hög jämfört med de övriga nordiska länder och EU27-genomsnittet. Bland äldre 55–74 år var andelen latent arbetssökande 6,1 procent i Sverige jämfört med 2,3 procent i Danmark, 3,8 procent i Finland, 4,2 procent på Island och 1,5 procent i Norge.¹ Vid en avgränsning till åldersgruppen 25–54 år försvinner därmed en betydande del av skillnaderna. För den åldersgruppen var andelen latent arbetssökande 1,4 procent i Sverige, jämfört med 1,2 procent i Danmark och Finland samt 0,9 procent på Island och 1,0 procent i Norge. Genomsnittet för EU:s 27 medlemsländer var 2,1 procent.

Diagram 4. Latent arbetssökande 15–74 år efter ålder i de nordiska länderna och EU27-genomsnittet, år 2024. Procent.

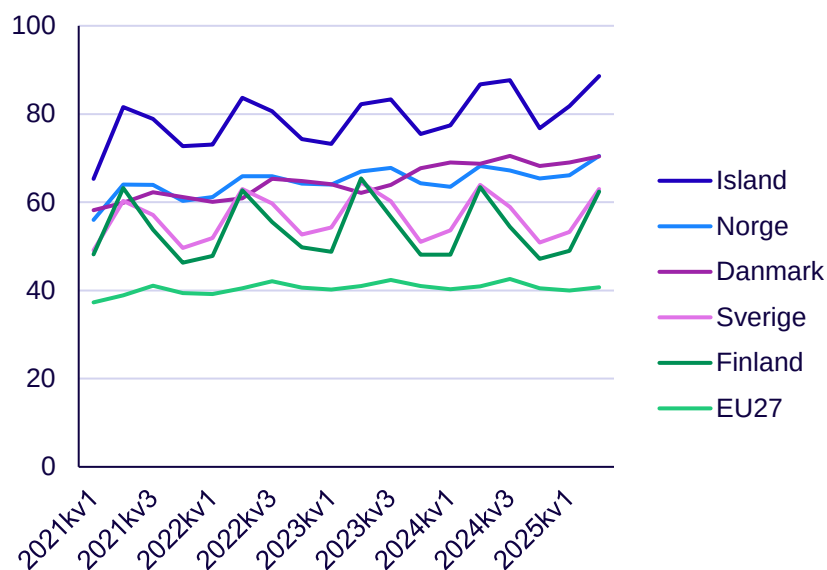

Källa: Eurostat. Anm. Procent avser andel av summan arbetskraften plus latent arbetssökande.

Hur länderna har lagt upp terminssystem, utbetalningar av studiemedel etc. kan påverka arbetslösheten och därmed arbetskraftsdeltagandet bland unga. Diagram 5 visar ett tydligt säsongsmönster i arbetskraftsdeltagandet i Sverige, Finland och på Island där nivåerna var högst under kvartal två, dvs. under våren och sommaren. Det tyder på att det i dessa länder är vanligare att ungdomar sommarjobbar, och därför är i arbetskraften under våren och sommaren antingen som arbetslösa eller som sysselsatta. En förklaring är att studiemedel inte betalas ut under sommaren i Sverige, Finland och på Island, vilket ger högre incitament att söka feriearbete i dessa länder. I Danmark och i ett antal övriga länder i Europa betalas studiemedel under hela året och där är arbetskraftsdeltagandet mer jämnt fördelat över året. Diagram 5 visar dessutom att nivån på arbetskraftsdeltagandet bland unga, oavsett säsongsmönster, är lägre i Sverige och Finland jämfört med de övriga nordiska länderna, men högre än EU27-genomsnittet.

¹ Eurostat redovisar inte latent arbetssökande för åldersgruppen 65–74 år.

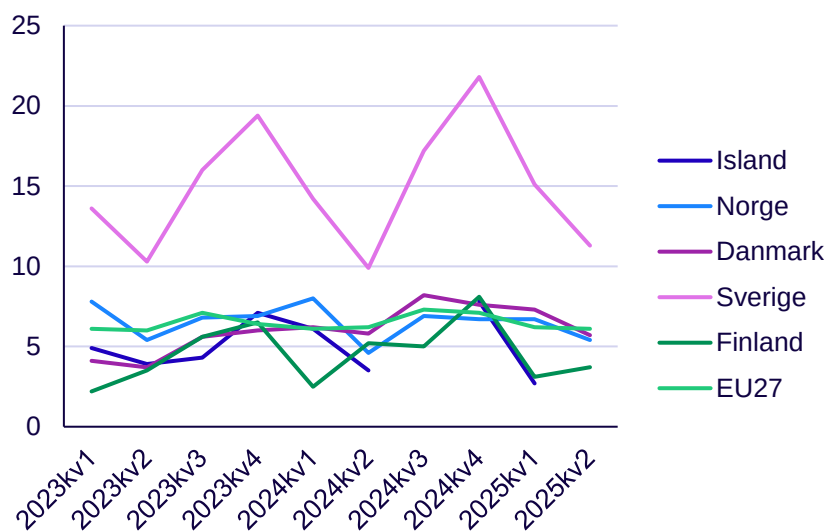
Diagram 5. Arbetskraftsdeltagande bland unga 15–24 år i de nordiska länderna samt genomsnittet i EU27, 2021kv1-2025kv2. Procent av befolkningen.

Källa: Eurostat.

Diagram 6 visar latent arbetssökande 15–24 år som andel av den utökade arbetskraften i de nordiska länderna och genomsnittet i EU:s 27 medlemsländer över tidsperioden 2023kv1-2025kv2. Det kraftiga säsongsmönstret i Sverige kan vara en spegelbild av arbetskraftsdeltagandet bland unga. Andelen latent arbetssökande 15–24 år är generellt hög under terminerna men minskar inför och under sommaren när en stor del av dem går in i arbetskraften och blir arbetslösa och/eller sysselsatta. Att nivån i Sverige är betydligt högre än de andra nordiska länderna kan till viss del förklaras av att arbetskraftsdeltagandet är lägre, åtminstone i jämförelse mot Island, Norge och Danmark.

Diagram 6. Latent arbetssökande 15–24 år, 2023kv1-2025kv2. Procent.

Källa: Eurostat. Anm. Procent avser andel av summan arbetskraften plus latent arbetssökande.

Vilka är latent arbetssökande och hur mycket vill de jobba?

Personer som står utanför arbetskraften, dvs. som varken är sysselsatta eller arbetslösa, kan delas in i undergrupperna **heltidsstuderande, pensionärer, långvarigt sjuka och övriga**. Alla grupper utom heltidsstuderande är baserade på intervjupersonens *självupplevda* huvudsakliga verksamhet.

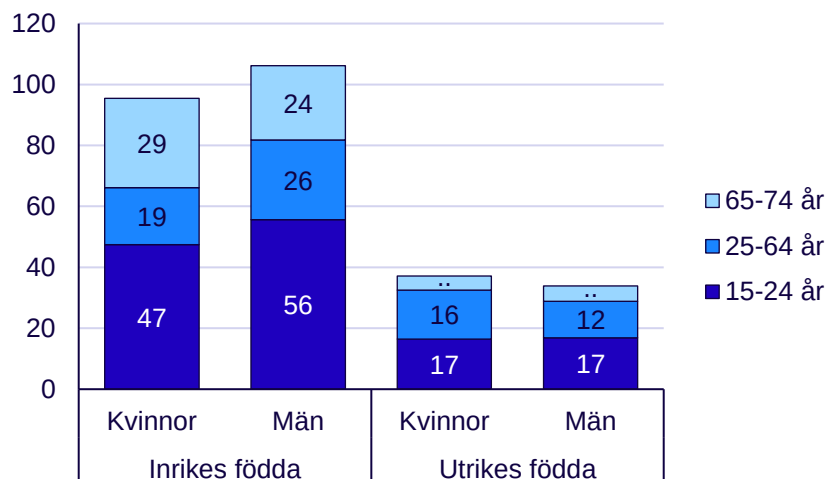
Denna del beskriver latent arbetssökande efter kön, ålder, födelseland och huruvida personen studerar heltid, är pensionär, långvarigt sjuk eller ingår i den så kallade "övrigt"-gruppen. Tid sedan senaste arbetet samt den önskade arbetstiden undersöks dessutom. Syftet är att förstå sammansättningen av gruppen och hur arbetsutbudet skiljer sig mot arbetslösa.

Många unga och äldre bland latent arbetssökande

I diagram 7 redovisas antalet latent arbetssökande för året 2024 uppdelat efter kvinnor och män, inrikes och utrikes födda samt för de tre åldersgrupperna 15–24 år, 25–64 år och 65–74 år. Av de 273 000 latent arbetssökande var 133 000 kvinnor och 140 000 var män. Utrikes födda utgjorde en fjärdedel, vilket motsvarar befolkningsandelen. Däremot var utrikes födda mer koncentrerade till åldersgruppen 25–64 år, medan inrikes födda var proportionellt fler bland unga och äldre.

Latent arbetssökande var tydligt koncentrerade till unga 15–24 år och äldre 65–74 år, 50,0 respektive 23,3 procent. Nästan tre av fyra latent arbetssökande tillhörde alltså dessa åldersgrupper. Det kan jämföras mot arbetslösa 15–74 år där andelen unga var 34,5 procent och andelen äldre var 2,4 procent år 2024. Latent arbetssökande i den arbetsföra åldersgruppen 25–64 år var 73 000, vilket utgjorde 26,8 procent. Det är betydligt lägre än befolkningsandelen på 70,4 procent.

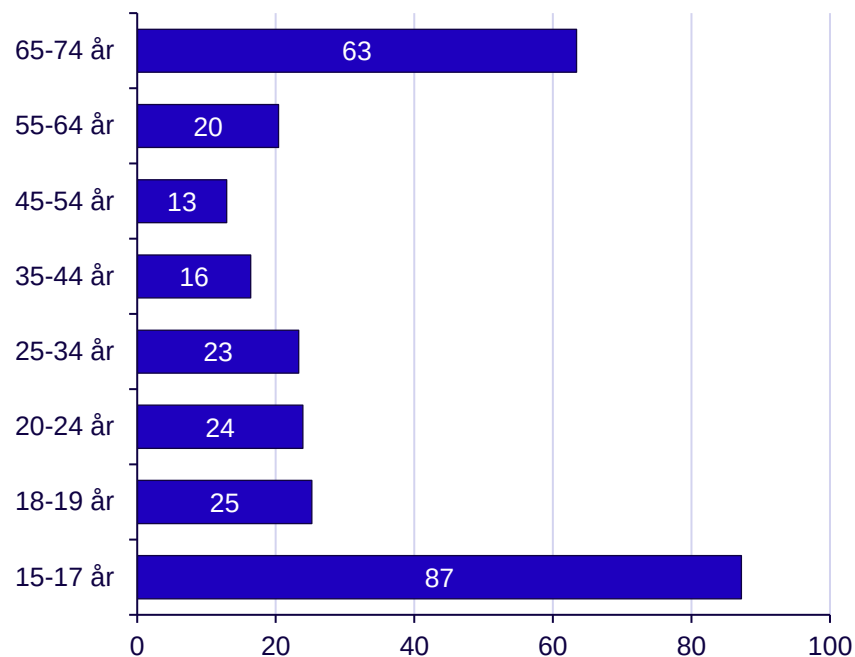
Diagram 7. Latent arbetssökande 15–74 år efter kön, ålder och födelseland, år 2024. Tusental.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

Diagram 8 visar att, bland latent arbetssökande 15–24 år, så var det framför allt många i den allra yngsta åldersgruppen 15–17 år. Totalt sett utgjorde dessa en tredjedel av alla latent arbetssökande 15–74 år. En förklaring till att så många 15–17-åringar vill arbeta men inte söker något jobb kan vara att det arbetsrättsligt är begränsat vilka jobb som personer under 18 år kan få.

Diagram 8. Latent arbetssökande 15–74 år efter ålder, år 2024. Tusental.

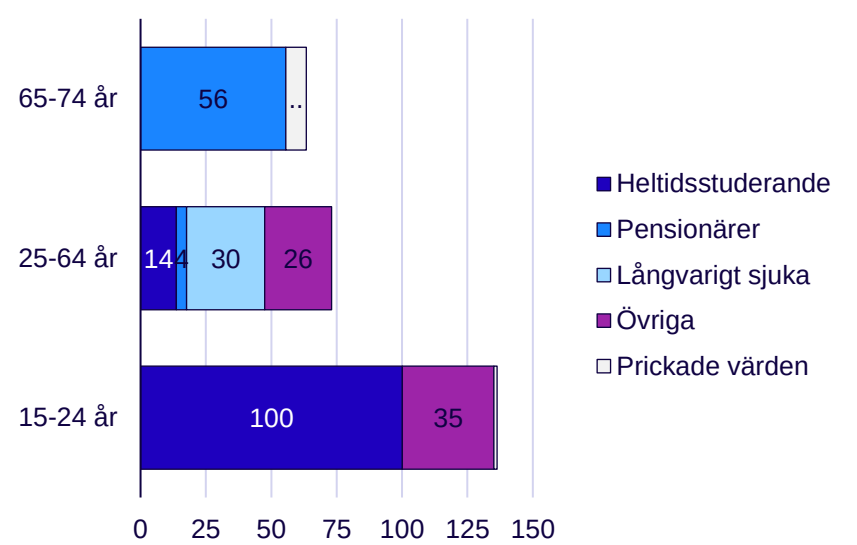
Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Sett till gruppen heltidsstuderande 15–74 år var det **12 procent** som var latent arbetssökande år 2024.

Ett sätt att förstå latent arbetssökandes sökinaktivitet är att undersöka hur gruppen fördelas efter vilken kategori bland personer utanför arbetskraften som de ingår bland heltidsstuderande, pensionärer, långvarigt sjuka eller övriga. Enligt diagram 9 var en betydande andel heltidsstuderande bland de unga latent arbetssökande och i den äldre åldersgruppen var de flesta pensionärer, vilket kan förklara dessa gruppers frånvaro från aktivt jobbsökande. Av de 73 000 latent arbetssökande i den arbetsföra åldersgruppen 25–64 år var 41,0 procent långvarigt sjuka och 35,0 procent kategoriserades i övrigt-gruppen.

Övrigt-gruppen utgjorde totalt sett 23,0 procent av alla latent arbetssökande i åldern 15–74 år. Förutom att de utgjorde en betydande andel av åldersgruppen 25–64 år så var det även 25,7 procent av 15–24-åringarna som tillhörde denna grupp. Övrigt-gruppen är intressant då den inkluderar individer utan arbete men med arbetsförmåga och arbetsvilja. Dessa personer är varken långvarigt sjuka eller har en primär sysselsättning i form av heltidsstudier eller pension, men söker ändå inte jobb.

Diagram 9. Latent arbetssökande 15–74 år efter ålder och huvudsaklig verksamhet, år 2024. Tusental.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

I tabell 1 redovisas skäl till att inte ha sökt arbete för latent arbetssökande 15–74 år som ingår i övrigt-gruppen. En fjärdedel, eller 24,8 procent, svarade studier som orsak till att inte ha sökt något jobb, dvs. dessa är latent arbetssökande som studerar deltid. Sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga angavs av 9,4 procent och 27,6 procent svarade andra personliga skäl. Endast 8,9 procent angav att lämpligt arbete saknades. Det kan tolkas som en relativt låg grad. Det kan också vara så att personer som angav andra orsaker, exempelvis sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga, till viss del inte sökte jobb eftersom de inte trodde sig kunna hitta något som passade just deras livssituation eller arbetsförmåga.

Tabell 1. Skäl till att inte ha sökt jobb bland latent arbetssökande 15-74 år som ingår i övrigt-gruppen, år 2024. Tusental och procent.

	Personer (tusental)	Procent
Studier	16	24,8%
Egen sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga	6	9,4%
Andra personliga skäl	17	27,6%
Lämpligt arbete saknas	6	8,9%
Väntar på att bli återanställd, kallas vid behov	..	..
Tar hand om barn/närstående eller andra familjeskäl	..	..
Vet ej/övrigt/partiellt bortfall	12	18,4%
Prickade värden	7	10,9%
Totalt	63	100%

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

Tabell 2 visar tid sedan senaste arbetet bland latent arbetssökande indelat efter de tre åldersgrupperna 15–24 år, 25–64 år och 65–74 år. För den arbetsföra åldersgruppen 25–64 år svarade 56,7 procent att de hade arbetat men för mer än ett år sedan, vilket tyder på att en majoritet av dessa står långt från arbetsmarknaden. I den yngsta åldersgruppen 15–24 år hade nästan hälften, eller 46,7 procent, ännu inte gjort sitt inträde på arbetsmarknaden. Många i pensionsåldern 65–74 år hade arbetat tidigare, men de flesta hade inte arbetat det senaste året.

Tabell 2. Latent arbetssökande 15–74 år efter ålder och arbetslivserfarenhet, år 2024. Procent.

	Arbetat senaste året	Arbetat för mer än ett år sedan	Ej arbetat tidigare	Uppgift saknas	Totalt
15–24 år	40,1%	10,6%	46,7%	2,6%	100%
25–64 år	26,7%	56,7%	13,9%	2,7%	100%
65–74 år	21,0%	76,3%	..	2,7%	100%
Totalt	32,1%	38,2%	27,3%	2,3%	100%

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

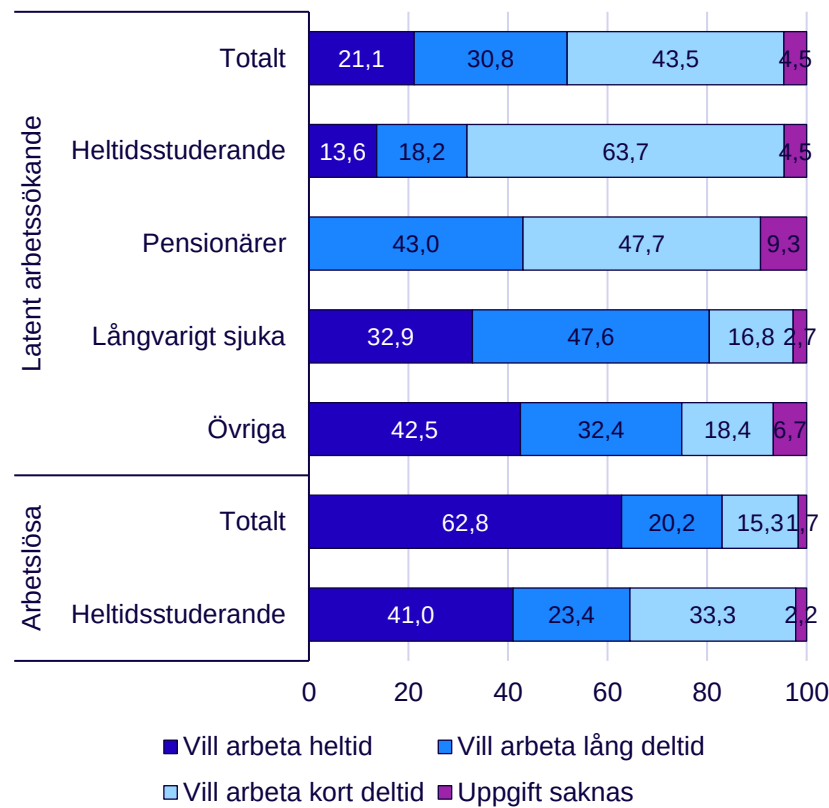
Stor variation i önskad arbetstid

Den önskade arbetstiden beskriver i vilken omfattning en person vill jobba. En låg önskad arbetstid kan indikera att arbete inte är en prioritet, eller att individen endast är intresserad av tillfälliga eller flexibla jobb. Det kan också vara ett uttryck för hur mycket en person har möjlighet att jobba, till exempel för att det ska gå att förena med studier på gymnasiet eller på högskola.

Diagram 10 visar därför fördelningen av latent arbetssökande 15–74 år efter önskad arbetstid. Den önskade arbetstiden kategoriseras i tre nivåer: kort deltid (1–19 h/vecka), lång deltid (20–34 h/vecka) och heltid (35 h eller mer/vecka). Bland latent arbetssökande 15–74 år ville 21,1 procent arbeta heltid år 2024. Samtidigt är gruppen heterogen, där den önskade arbetstiden varierar med typ av sysselsättning. Exempelvis föredrog heltidsstuderande och pensionärer i hög grad kort deltid, 63,7 respektive 47,7 procent. I kontrast till detta visade latent arbetssökande som var långvarigt sjuka eller tillhörde övrigt-gruppen en starkare preferens för längre arbetstid. Bland dessa önskade 80,4 respektive 74,9 procent arbeta minst lång deltid och 32,9 respektive 42,5 procent ville arbeta heltid.

Bland arbetslösa 15–74 år ville 62,8 procent arbeta heltid. Det indikerar, till skillnad från latent arbetssökande, att många arbetslösas önskemål är full sysselsättning. Bland heltidsstuderande som var arbetslösa ville 41,0 procent arbeta heltid, vilket är en betydligt högre andel jämfört med motsvarande grupp bland latent arbetssökande.

Diagram 10. Latent arbetssökande och arbetslösa 15–74 år efter önskad arbetstid, år 2024. Procent.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Den önskade arbetstiden kategoriseras i tre nivåer: kort deltid (1–19 h/vecka), lång deltid (20–34 h/vecka) och heltid (35 h eller mer/vecka).

Trots att latent arbetssökande har ett betydligt lägre arbetsutbud än arbetslösa, så finns det en grupp som vill ha ett mer omfattande arbete. Totalt sett ville 58 000 latent arbetssökande arbeta heltid under år 2024, och av dessa var 16 000 heltidsstuderande, 12 000 var långvarigt sjuka och 27 000 tillhörde övrigt-kategorin. Dessa utgjorde 21,1 procent av antalet latent arbetssökande, men stod för 42,8 procent av arbetsutbudet räknat i timmar.

Tabell 3. Arbetsutbud bland latent arbetssökande 15–74 år efter huvudsaklig verksamhet och önskad arbetstid, år 2024. Personer och timmar i tusental.

	Totalt	Önskar kort deltid		Önskar lång deltid		Önskar heltid	
	Antal personer	Antal personer	Timmar	Antal personer	Timmar	Antal personer	Timmar
Heltidsstuderande	114	73	674	21	488	16	624
Pensionärer	59	28	317	26	549	..	..
Långvarigt sjuka	37	6	61	18	409	12	486
Övriga	63	12	112	20	507	27	1070
Totalt	273	119	1163	84	1953	58	2329

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..]. Den önskade arbetstiden kategoriseras i tre nivåer: kort deltid (1–19 h/vecka), lång deltid (20–34 h/vecka) och heltid (35 h eller mer/vecka). För 12 400 latent arbetssökande, eller 5 procent av gruppen, saknades värden över önskad arbetstid.

Jobb- och inträdeschanser

Gruppen **resterande utanför arbetskraften** definieras i rapporten som personer som står utanför arbetskraften och som, till skillnad från latent arbetssökande, inte kan och/eller vill arbeta.

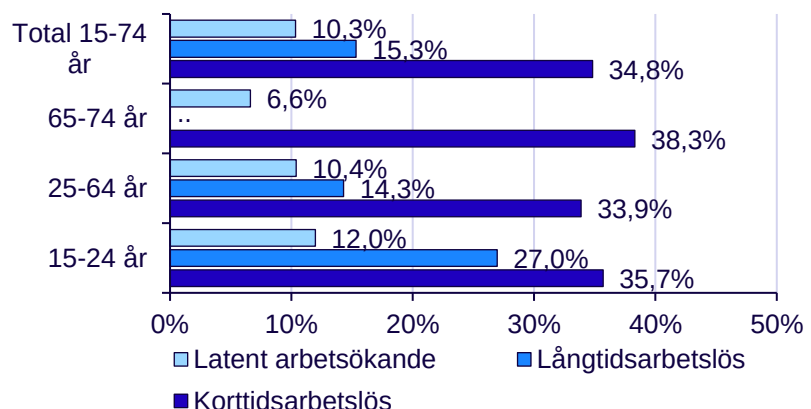
Personer definieras som **långtidsarbetslösa** om de varit arbetslösa i en sammanhängande period om minst 27 veckor. Personer som varit arbetslösa kortare tid än 27 veckor benämns **korttidsarbetslösa**.

Personer i AKU intervjuas en gång per kvartal under en tvåårsperiod. Genom att utnyttja denna panelansats kan man beräkna flöden mellan två kvartal som visar övergångar mellan olika tillstånd på arbetsmarknaden. Utifrån detta är det möjligt att beräkna sysselsättningssannolikheter: andelen personer utan arbete som i nästkommande kvartal är sysselsatta. I fortsättningen kommer detta benämnas som *jobbchansen*. Jobbchansen bland latent arbetssökande kommer att jämföras mot arbetslösa efter arbetslöshetstidens längd. Jämförelser görs även mot gruppen *resterande utanför arbetskraften*, vilket syftar på de som står utanför arbetskraften men som inte är latent arbetssökande. Denna grupp utgörs av personer som, till skillnad från latent arbetssökande, antingen inte kan och/eller vill arbeta. Vidare skiljer sig arbetslösa från latent arbetssökande eftersom de har sökt arbete under senaste månaden. Reflekteras dessa olikheter i jobbchanserna?

Latent arbetssökande har lägre jobbchans än arbetslösa

I diagram 11 redovisas jobbchansen för latent arbetssökande, korttidsarbetslösa och långtidsarbetslösa. För latent arbetssökande 15–74 år är jobbchansen 10,3 procent, vilket är 24,5 procentenheter lägre än för korttidsarbetslösa och 5,0 procentenheter lägre än för långtidsarbetslösa. Latent arbetssökande i åldern 15–24 år har högst jobbchans, medan de i åldern 65–74 år har den lägsta. För samtliga åldersgrupper skiljer sig jobbchansen för latent arbetssökande avsevärt från korttidsarbetslösa. Däremot är jobbchansen för latent arbetssökande i åldern 25–64 år nära den för långtidsarbetslösa i samma åldersgrupp. Trots att jobbchansen för latent arbetssökande är som högst bland ungdomar har dessa en jobbchans som skiljer sig allra mest från långtidsarbetslösa i samma åldersgrupp.

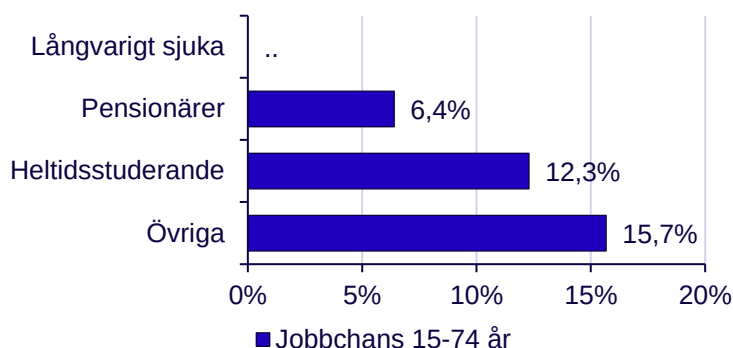
Diagram 11. Jobbchans för latent arbetssökande, korttids- och långtidsarbetslösa
Genomsnitt av kvartalsvisa flöden 2021Kv2-2025Kv2.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm, Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

I diagram 12 redovisas jobbchansen för latent arbetssökande efter huvudsaklig verksamhet, dvs. om personen är heltidsstuderande, pensionär, långvarigt sjuk eller ingår i övrigt-gruppen. Latent arbetssökande i övrigt-gruppen har den högst jobbchansen på 15,7 procent, vilket är jämförbart med jobbchansen för den genomsnittliga långtidsarbetslösa 15–74 år (se diagram 11). Jobbchansen bland pensionärer är nästan hälften så stor som den för övrigt-gruppen. Sammanfattningsvis kan man konstatera att jobbchansen varierar relativt mycket bland latent arbetssökande beroende på huvudsaklig verksamhet.

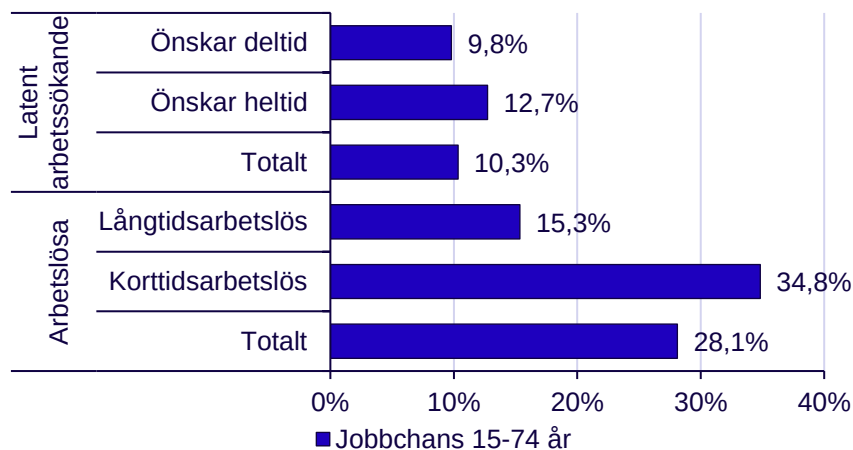
Diagram 12. Jobbchans för latent arbetssökande 15–74 år efter huvudsaklig verksamhet
Genomsnitt av kvartalsvisa flöden 2021Kv2-2025Kv2.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

I diagram 13 redovisas jobbchansen efter önskad arbetstid. Latent arbetssökande har betydligt lägre jobbchans än korttidsarbetslösa, oavsett önskad arbetstid. Latent arbetssökande som vill ta på sig mer omfattande arbete, personer som vill arbeta heltid, har en jobbchans på 12,7 procent. Bland de latent arbetssökande som önskar arbeta deltid var jobbchansen 9,8 procent.

Diagram 13. Jobbchans för latent arbetssökande och arbetslösa 15–74 år.
Genomsnitt av kvartalsvisa flöden 2021Kv2-2025Kv2.

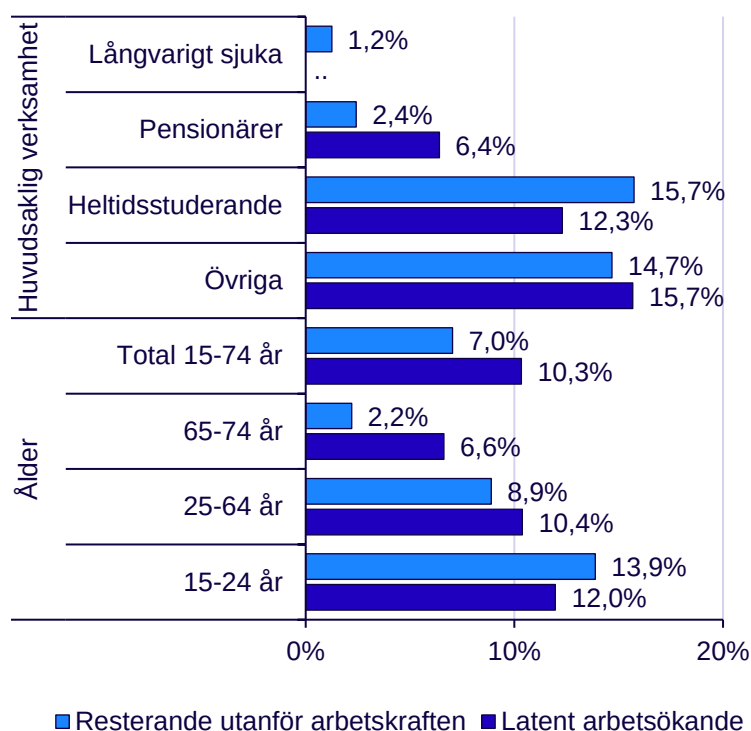

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Den önskade arbetstiden kategoriseras i två nivåer: deltid (1–34 h/vecka) och heltid (35 h eller mer/vecka).

Jämförelse mot resterande utanför arbetskraften

Diagram 14 visar jobbchansen för latent arbetssökande jämfört med resterande utanför arbetskraften uppdelat på ålder och huvudsaklig verksamhet. Sannolikheterna indikerar att latent arbetssökande 15–74 år har en något högre jobbchans jämfört med resterande utanför arbetskraften, men skillnaden i jobbchans är enbart 3,3 procentenheter. Resultatet tycks drivas av den relativt stora gruppen av personer i åldern 65–74 år, bland dem är motsvarande skillnad 4,4 procentenheter. Bland ungdomar och studenter, två överlappande kategorier, är den uppskattade jobbchansen i stället något högre för resterande utanför arbetskraften jämfört med latent arbetssökande. Den jämförelsevis höga jobbchansen för ungdomar och studerande tillhörande gruppen resterande utanför arbetskraften kan vara en effekt av att många studenter anger att de inte kan eller inte vill arbeta innan de tar examen.

Diagram 14. Jobbchans för latent arbetssökande och resterande utanför arbetskraften 15–74 år uppdelat på ålder och huvudsaklig verksamhet
Genomsnitt av kvartalsvisa flöden 2021Kv2-2025Kv2.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm, Vissa kategorier redovisas inte till följd av för få observationer och ersätts i stället med två prickar [..].

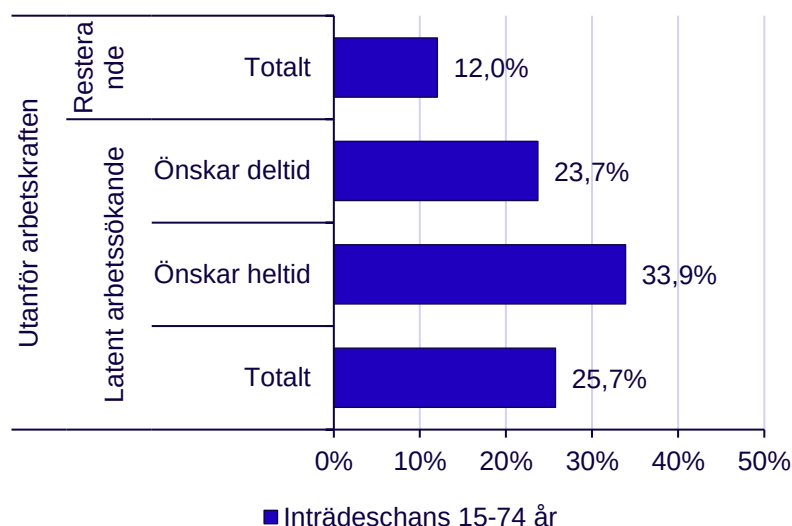
Bortsett från pensionärer skiljer sig jobbchansen generellt sett inte väsentligt mellan latent arbetssökande och resterande personer utanför arbetskraften. Kategorierna av latent arbetssökande som har en högre jobbchans, har även en högre jobbchans även om de tillhör gruppen resterande utanför arbetskraften.

Inträdeschans - sannolikhet att gå in i arbetskraften

Personer i arbetskraften är antingen sysselsatta eller arbetslösa. Chansen att gå in i arbetskraften är därför den summerade sannolikheten att bli sysselsatt eller arbetslös. Utifrån jobbchanserna i diagram 11 och 13 framkommer det att jobbchanserna är betydligt högre för korttidsarbetslösa jämfört med latent arbetssökande och resterande utanför arbetskraften. Därför har personer som går från att stå utanför arbetskraften till att vara arbetslös, och då inkluderas i arbetskraften, ökat sin jobbchans betydligt. I diagram 15 redovisas inträdeschansen för latent arbetssökande 15–74 år jämfört med resterande personer utanför arbetskraften.

Diagram 15. Inträdeschans för latent arbetssökande och resterande utanför arbetskraften 15–74 år.

Genomsnitt av kvartalsvisa flöden 2021Kv2-2025Kv2.

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anm. Den önskade arbetstiden kategoriseras i två nivåer: deltid (1–34 h/vecka) och heltid (35 h eller mer/vecka).

Jämfört med resterande utanför arbetskraften är det mer sannolikt att en latent arbetssökande person går in i arbetskraften. För hela gruppen latent arbetssökande är inträdeschansen 25,7 procent. Det är betydligt högre än för resterande utanför arbetskraften, där motsvarande andel är 12,0 procent. Detta betyder att latent arbetssökande i högre utsträckning tenderar att börja söka arbete och förbättra sina jobbchanser. Latent arbetssökande med ett större arbetsutbud, som vill arbeta heltid, har högst inträdeschans. Inträdeschansen är lägre för latent arbetssökande som önskar att arbeta deltid, men fortfarande högre än för resterande personer utanför arbetskraften. Viljan att ta på sig ett mer omfattande arbete tycks med andra ord ha betydelse för anknytningen till arbetsmarknaden. Att inträdeschansen är högre bland latent arbetssökande än bland resterande utanför arbetskraften kan tolkas som att latent arbetssökande har en starkare anknytning till arbetsmarknaden.

Slutsatser

Under år 2024 uppgick antalet latent arbetssökande 15–74 år till 273 000 personer, varav 133 000 var kvinnor och 140 000 var män. Jämfört med övriga Norden och Europa hade Sverige en hög andel latent arbetssökande. Nivån var framför allt högre bland unga, men också bland äldre.

Av de latent arbetssökande var 50,0 procent i åldern 15–24 år, med en särskilt hög andel bland 15–17 åringar, samt 23,3 procent i åldern 65–74 år. Nästan tre av fyra latent arbetssökande tillhörde alltså dessa åldersgrupper. Det kan jämföras med 34,5 procent unga respektive 2,4 procent äldre bland arbetslösa. En betydande andel av de unga latent arbetssökande studerade heltid, och i den äldre åldersgruppen uppgav de flesta att de var pensionärer. Drygt en fjärdedel av de latent arbetssökande var personer i den arbetsföra åldersgruppen 25–64 år, motsvarande 73 000 personer. De flesta av dessa var antingen långvarigt sjuka eller tillhörde den så kallade ”övrigt”-gruppen. Majoriteten av dem hade inte arbetat på över ett år.

Latent arbetssökande är en heterogen grupp, där storleken på arbetsutbudet skiljer sig åt. Exempelvis ville många heltidsstuderande och pensionärer arbeta kort deltid (1–19 timmar/vecka), 63,7 respektive 47,7 procent. Det kan tolkas som att deras primära sysselsättning – studier respektive pension – begränsar deras vilja och möjlighet att ta på sig mer omfattande arbete. De latent arbetssökande som uppgav att de var långvarigt sjuka eller tillhörde övrigt-gruppen ville i stället ha ett mer omfattande arbete. Bland dessa önskade de flesta arbeta minst lång deltid (20 timmar eller mer/vecka), vilket är mer i likhet med den önskade arbetstiden bland arbetslösa.

Jobbchansen från föregående kvartal kan tolkas som ett mått på hur nära en grupp står arbetsmarknaden. En högre jobbchans tyder på en närmare anknytning till arbetsmarknaden medan en lägre på det motsatta. I rapporten visas att latent arbetssökande har en genomsnittlig jobbchans på 10,3 procent, vilket är väsentligt lägre än 28,1 procent som var den genomsnittliga jobbchansen bland arbetslösa. Det finns därmed en tydlig skillnad i jobbchans mellan de som aktivt söker arbete och de som inte gör det. Men latent arbetssökande är en relativt heterogen grupp även vad gäller jobbchanser. Bland de latent arbetssökande har pensionärer den lägsta jobbchansen, medan övrigt-gruppen har en jobbchans mer jämförbar med den för långtidsarbetslösa.

Jobbchansen för latent arbetssökande jämförs också med de som inte kan eller vill arbeta, vilka benämns som resterande utanför arbetskraften. Jämförelsen visar att latent arbetssökande inte har en

generellt förhöjd jobbchans jämfört med resterande utanför arbetskraften, med undantag för pensionärer. Bland pensionärer tycks det vara något mer sannolikt att gå till sysselsättning om de är latent arbetssökande. Jobbchanserna för studenter indikerar ett motsatt förhållande. Däremot uppvisar latent arbetssökande en betydligt högre sannolikhet att gå in i arbetskraften jämfört med resterande utanför arbetskraften. Även fast jobbchansen för de latent arbetssökande som helhet inte avviker från resterande utanför arbetskraften kan de betraktas som en grupp med en något närmare anknytning till arbetsmarknaden.

Referenser

Björklund, A., Edin, P.-A., Fredriksson, P., Holmlund, B., & Wadensjö, E. (2014). Arbetsmarknaden. 4:e uppl. Studentlitteratur AB.

Brandolini, A., Cipollone, P., & Viviano, E. (2006). *Does the ILO definition capture all unemployment?*. Journal of the European Economic Association, 4(1), 153-179.

Jones, Stephen R. G. & Riddell, W. Craig, (2017). *Unemployment, Marginal Attachment and Labor Force Participation in Canada and the United States*. IZA Discussion Papers 10769, Institute of Labor Economics (IZA).

Jones, S. R., & Riddell, W. C. (2002). *Unemployment and Non-employment Heterogeneities in Labour Market States*. Department of Economics, University of British Columbia.

